

Introduktion til skabelon for den pædagogiske læreplan

Formålet med denne skabelon er at støtte dagtilbud i Ikast- Brande Kommune i at udarbejde den skriftlige pædagogiske læreplan.

Den skriftlige pædagogiske læreplan skal ikke være en lang rapport, men et dokument, der kort og præcist fortæller om, hvordan det enkelte dagtilbud omsætter det fælles pædagogiske grundlag fra den styrkede pædagogiske læreplan til den daglige praksis.

I de gamle læreplaner skulle det enkelte dagtilbud selv udvikle mål og fortælle om den pædagogik, der var grundlaget for at nå disse mål. Dette er lidt anderledes i den styrkede læreplan, hvor der nationalt er besluttet 12 retningsgivende mål - det vil sige 2 mål for hver af de seks læreplanstemaer. Desuden er der beskrevet et pædagogisk grundlag.

Derfor er der også en ny måde at skrive læreplaner på.

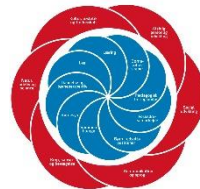
Denne skabelon lægger op til, at det enkelte dagtilbud kortfattet, præcist og retningsgivende forholder sig til, hvordan man udfylder det fælles pædagogiske grundlag, og supplerer dette med korte retningsgivende praksiseksempler og refleksioner.

Skabelonen følger de nationale krav til den skriftlige læreplan.

Har man behov for at formulere sig længere eller mere sammenhængende, kan dette lægges ind under de links, der ligger i skabelonen.

I kompetenceudviklingsforløbet anvendes skabelonen til at skrive refleksioner og eksempler i, således, at der ligger et godt gennearbejdet råmateriale, når den endelige læreplan skal skrives hen over foråret 2020 med deadline 1. juni 2020.

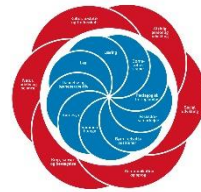
God skrivelyst.

PÆDAGOGISK LÆREPLAN

Indhold

PRÆSENTATION AF TILBUDET	3
ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ HELE DAGEN	4
LÆRINGSMILJØET UNDERSTØTTER BØRNS BREDE LÆRING	9
Børns brede læring på tværs af temaerne	9
Børns brede læring inden for temaerne	10
Alsidig personlig udvikling	10
Social udvikling	11
Kommunikation og sprog	14
Krop, sanser og bevægelse	15
Natur, udeliv og science	17
Kultur, æstetik og fællesskab	18
BØRN I UDSATTE POSITIONER	21
SAMARBEJDE MED FORÆLDRE OM BØRNS LÆRING	23
INDDRAGELSE AF LOKALMILJØET	25
SAMMENHÆNG TIL BØRNEHAVEKLASSEN	26
DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ	28
Uddybende links	30

PRÆSENTATION AF TILBUDET

*En Uhrskov er et frodigt sted
Hvor hver plante hvert barn
Under de rette betingelser
Trives og gror
I harmoni med sig selv
og hinanden.*

Uhrskoven er en fribørnehave, der startede d. 1. maj 2017. Vi arbejder hele tiden på at skabe et godt fysisk, psykisk og æstetisk alsidigt miljø, hvor vi vægter leg og læring højt. Et miljø, hvor barnet trives i samspil med øvrige børn og voksne.

I Uhrskoven har vi en hverdag, hvor børnene får rum og plads til at udfolde sig, og til at vokse. Friboørnehaven er en funktionsopdelt børnehave. Vi arbejder inkluderende, også i forhold til vores fysiske rammer. Der er mange forskellige anvendelsesmuligheder for lokalerne, alt efter hvilken aktivitet, der skal foregå, og hvilke børn, der er i aktiviteterne.

Uhrskoven hører til Uhre Friskole og drives efter friskolelovens §36A. Uhrskoven bygger på værdierne fra Uhre Friskole, og der er en tydelig rød tråd fra børnehaven til skole. Derfor hviler børnehaven også på de 3 ben: LEGO, entreprenørskab og natur, som går igen på friskolen.

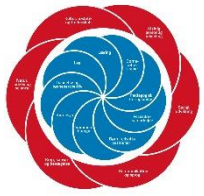
Overgangen til friskolen starter et godt stykke tid før, at børnene skal starte i skole, og der er tæt dialog med kommende lærere.

Børnehavebørnene deltager i morgensangen på friskolen, hvor sangvalget sker under hensyntagen til dem. Oftest et par gange om ugen. Herved får børnene samme fortællinger, som skoleeleverne om traditioner, mærkedage, årets gang mm.

Som barn og forældre i Uhrskoven vil man kunne mærke, at samarbejde og tillid vægtes højt. Der skal være plads til at sige, det man ser, og gøre det man siger. Et godt samarbejde med forældrene er en af grundstenene for, at barnet kan få et godt institutionsliv. Når forældrene ønsker det, eller personalet skønner det nødvendigt, er der altid mulighed for at aftale tid for en samtale. Der afholdes en samtale, når barnet ca. har været i børnehaven i ca. 2 måneder. Derudover prioriterer vi selvfølgelig den daglige kontakt, hvor forældrene også altid er velkomne til at deltage i deres barns hverdag efter aftale med personalet.

Uhrskoven er normeret til ca. 50 børn i børnehavealderen 2,9 år til 6 år.

[Link 1](#)

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ HELE DAGEN

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

SÅDAN GØR VI HOS OS

Børnenes leg:

Leg vægtes dagen igennem. Det er gennem legen, at børnene lærer om sig selv, og om at være i et fællesskab. Uhrskoven har plads til mange forskellige lege både alene og sammen. Inde og ude. Stille og vilde.

Vi skaber med vores indretning mange muligheder for at lege, og vi har fokus på at lege frit. Det gør vi blandt andet ved, at børnene vælger, hvor de ønsker at lege henne og med hvem. Vi har indrettet rummene med f.eks. udklædning, køkken, dukkekrog, biler og lego. Vi har valgt forskellige temaer både til rum, men også til krogene, som skabes med rumdelere. På den måde inspirerer vi børnene til forskellige rollelege og skaber små oaser til leg og fordybelse.

Planlagte vokseninitierede aktiviteter:

Der foregår aktiviteter hver dag, som voksne tager initiativ til. Vi er certificeret Sangglad institution, og det er et af eksemplerne. Udover musik bruger vi værkstederne på skolen, og vores eget værksted til mange forskellige aktiviteter. Vi har hverdag planlagte aktiviteter i tidsrummet 9.00-11.30. Oftest foregår aktiviteterne i grupper. Om eftermiddagen sætter vi aktiviteter i gang som er frivillige at deltage i.

Aktiviteterne har oftest et overordnet tema, som vi alle arbejder ud fra i en periode.

I garderoben har vi en stor tavle. Her skrives dagens program op, og hvilke aktiviteter, der

EKSEMPLER

Børnenes leg: "Butiksleg i dukkekrogen".

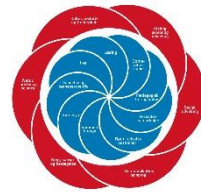
Sofus (3 år), Rebekka (4 år), Ingrid (4 år) leger sammen. En er købmand; en laver is; og en er kunde. Kunden ønsker forskellige slags is. Ismanden kan lave alle slags. Men ismanden kan godt sige: "Desværre, det kan jeg ikke lave." Materialer i køkkenet er vigtige i legen. Man kan for eksempel godt købe en løg-is, fordi der er et plastik løg i køkkenet. En pædagog er deltagende i legen og sidder med en bamse og laver stemmer til bamsen, så bamsen kan købe forskellige is. Det lokker flere børn ind i legen. Der kan være mange med i legen og indimellem udvides med en restaurant.

Planlagt vokseninitierede aktiviteter: Sangglad

Børnene (12 børn) kommer ind i lokalet enkeltvis og finder sin plads.

"Nu skal vi synge "Troldebørn i trolde land", siger den voksne, og spørger hvem, der har lyst til at spille på tromme. Mange rækker hånden op, og den voksne vælger en til hver tromme.

Efter flere børn har fået lov til at spille på trommerne, begynder Søren at hænge med hovedet, imens der synges, og har ikke lyst til at være med. Den voksne spørger, om Søren har lyst til at spille tromme næste gang. Søren lyser op, og deltager i sangen, og er klar til at spille tromme, da det bliver hans tur.

har været. Børnenes billeder sidder på magneter, og på den måde synliggør vi for forældrene, hvad børnene har deltaget i, i løbet af dagen.

Børnene får lov til at vælge aktiviteter, og vi hjælper dem med at fastholde sig i aktiviteten. F.eks kan man om eftermiddagen vælge sig på en kreativ aktivitet, legeplads eller pudrum. Billedet flyttes derhen. Har man længere dage, kan man vælge en ny aktivitet senere.

Vi er meget opmærksomme på, at børnene får lov at vælge aktiviteter, og dermed have medbestemmelse, men samtidig lære dem, at andre dage er det de voksne, der bestemmer, hvad man laver.

Spontane aktiviteter:

Vi er opmærksomme på, at der er plads til at være spontane i den planlagte dag. Vi griber gerne børnene ideer og bygger videre på dem. Men det kan også være et besøg fra en gæst i børnehaven, som sætter gang i noget.

Daglige rutiner:

6.30 børnehaven åbner. **Her er der fri leg i rummene** og frivillige aktiviteter indtil madpakketid. Morgen-SFO børnene er i børnehaven indtil kl. 7.30.

Når man ankommer, siger man "godmorgen" til en voksen i garderoben; klikker ankommet på skærmen; og stiller sin madpakke i køleskabet. Man siger også farvel til mor og far i garderoben.

En god afsked med mor og far er vigtig for alle børn. Nogle børn klarer det selv, andre har brug for hjælp til at sige farvel. I Uhrskoven er der mulighed for at sige farvel sammen med en voksen.

Ca. 8.30 er det tid til at rydde op og spise madpakke. Vi spiser madpakker igen kl. 11.30 og frugt kl. 14.00. Sidst på dagen er der igen mulighed for lidt at spise. Det kan være inden man skal til gymnastik i hallen.

Aktiviteten indeholder ca. 6 sange, som varierer med stillesiddende sange, sange med rekvisitter, sange hvor børnene fx er med til at bestemme hvilket dyr, der fanges, og hvor børnene er oppe og stå og bruge deres krop, inden aktiviteten rundes af med farvel sang. På vej ud giver den voksne børnene en "high five", som tak for en god indsats.

Når nye lege opstår

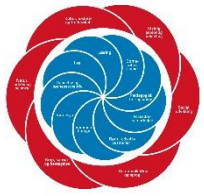
Ida og Pernille på 4 år har taget dukker, køkkenting og tæpper med henunder trappen. De ser ikke de andre i lokalet, men er helt fordybet i deres leg. Under trappen står der to puffer. Pigerne begynder at tale om hverdagen. Den ene er mor. Den anden er storesøster, der tager på arbejde. De fører en dialog om helt almindelige hverdagsting. Pludselig hører den voksne, som har siddet et stykke væk, at pigerne beslutter at flytte. Pigerne pakker sammen, og flytter ind i en anden stue på et par pufs der. Legen gentages flere dage i træk.

Spontane aktiviteter:

Pedellen kommer ind i børnehaven med 4 flodkrebs, som han har fanget i sin egen sø derhjemme. Børnene samles straks om en voksen ved et af bordene, og krebsene bliver studeret, rørt, lugtet til osv. Der bliver fundet en iPad, så der kan søges information om dyrene. Pædagogen og børnene gør et terrarie klar, så krebsene kan flytte ind i børnehaven.

Udeleg:

3 drenge og to piger blandt de ældste børn leger ved fodboldmålene. En voksen går lige i nærheden sammen med et par yngre børn. De ældste børn sidder på jorden. De taler om,

Planlagte aktiviteter som sprog, science, Lego, værksted, sangglad, ture mm. ligger oftest fra 9.00-11.30. Derfor vægter vi også, at børnene møder ind senest til kl. 8.50, så de kan deltage i formiddagens aktiviteter.

Om formiddagen er "sovebørnene" udenfor. Alle, der ikke sover, er som minimum ude fra kl. 12.00-14.30.

Inden man går hjem, skal der ryddes op, hvor barnet har leget. Man skal "tjekke ud" på skærmen, og man skal sige "farvel" til en voksen. Forældrene må gerne gå ind i børnehavens lokaler, når de henter, og forældre hjælper med at holde orden i barnets garderobe, inden man går hjem. Hver fredag skal alle ting med hjem, så garderoben kan gøres grundig ren.

Inddragelse af børnenes perspektiv:

Igennem samtaler bidrager børnene med deres oplevelser. Deres forståelse af hverdagen er vigtig. Det skaber børn, der er engagerede, glade og tolerante. De lærer om de demokratiske processer. Denne tilgang er en del af vores værdigrundlag, og børnene møder det samme på skolen.

Børnene skal have lyst og mod til at lære, og til at være en del af hverdagen. Og vi værner om deres medindflydelse. Alle skal opleve, at de mødes af åbne voksne, som bakker op om deres nysgerrighed, kreativitet og positivitet. Børnene hjælper også med at tage godt imod nye børn. Hjælpe dem ind i den daglige struktur og finde rundt i huset.

Pædagogisk-didaktiske overvejelser:

I Uhrskoven anerkendes børnene for, hvordan de er, og ikke blot, hvad de kan. Alle skal føle, at de er værdifulde, værdsatte og hører til i fællesskabet.

Vi ser børnene som unikke ressourcer, der i fællesskabet bidrager med, hvad de kan. Der skal være fokus på barnets indre og ydre motivation, drivkraft, følelser og vilje.

hvad de nu skal lege. Adam siger: "Hvis vi nu legede, at det var her vi boede, så henter vi bålet." Sinne tilføjer: "Så kan dyrene være der i burene." Hun peger på fodboldmålene. To af de andre løber af sted efter bålet, som er nogle pinde der er skruet sammen, så det ligner et bål. Den ene råber, at han lige går på jagt. Lidt senere sidder de 5 børn rundt om bålet og "steger" æbler.

Første spisepause:

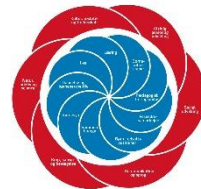
En voksen står ved ikonerne, som sidder på døren, mens børn og andre voksne sidder rundt ved bordene. Inden spisningen har enkelte børn hentet bordets madkasser og drikkedunke.

Den voksne beder om ro. Så er der en kort samling omkring dato, ugedag, måned, årstid og vejret. Den voksne spørger, hvem der vil tælle til 3. Et barn vælges ved håndsoprækning. Og alle starter samtidig på madsangen: Oppe i Norge.

Spisningen foregår ved borde med ca. 8 børn og en voksen. Til start er der småsnak om alt muligt. De voksne taler med børnene om madpakker, værelset derhjemme, løst og fast. De voksne bestræber sig på at ro til at lytte til alle børnene, derfor skiftes børnene også tit til at fortælle om noget. På et tidspunkt siger den første voksen, at nu er der stillespisning. Det foregår i ca. 5-8 minutter. Når stillespisning er ovre, går børnene fra bordet og ud med madkasser. Derefter samles de i garderoben, hvor der skal sendes ud til leg eller aktiviteter, skiftes ble og sendes ind til sovetid.

Børneinterviews:

I forbindelse med genåbningen i april 2020 interviewede vi børnene for at høre, hvordan det var at komme tilbage i børnehave igen efter Corona-nedlukningen. Mens børnene

Vi har fokus på kreativitet, innovation og entreprenørskab i børnehaven. I kortere eller længere perioder arbejder børnene med forløb og projekter, der er kreative, innovative og iværksættende. Her gør vi brug af vores netværk i lokalområdet.

Vi ønsker, at alle – børn, forældre, lokalsamfundet, interessenter og ansatte i institutionen – skal have mulighed for at leve med i det, der foregår. At have medindflydelse, og dermed påtage sig et medansvar. Det er vigtigt, at der foregår en vågen søgen efter vores historiske og kulturelle rødder, som vi er en del af. Ligeledes er det vigtigt at søge efter forklaringer på vores livsbetingelser i naturen og det nære miljø, ligesom der søges indsigt i globale vilkår.

Det kræver voksne, der er opmærksomme og lyttende på, hvad børnene siger og interesserer sig for. Voksne, som tør spørge ind til børnenes tanker og ideer, og voksne som ser muligheder. Også i en ellers planlagt og struktureret dag.

havde været hjemme, var børnehaven tillige blevet færdigbygget, så det var en anderledes udseende de kom tilbage til.

Børnene var gode til at skelne mellem den gamle børnehave og den nye børnehave, som de kaldte det.

For dem var hverdagen stadigvæk god, på trods af de begrænsning retningslinjerne bød os.

I: Hvordan er det at være i børnehaven igen?

W: Det er ikke det samme. Jeg har været hjemme i længe.

A: Nu er vi i grupper. Jeg er i Junglegruppen.

Og jeg må kun lege med dem, der er i junglen.

W: Min fødselsdag blev ikke holdt i hele børnehaven. Kun i gruppen

I: Er der noget I savner?

E: Jeg kan godt savne at lege overalt udenfor.

V: Jeg savner mest puderummet.

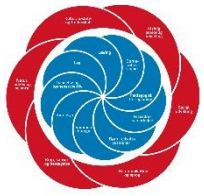
G: Jeg kan godt nogle gange savne at lege med mine andre venner.

(Interviewet blev udgivet i skolebladet Ujamaa, maj 2020.)

Edderkop

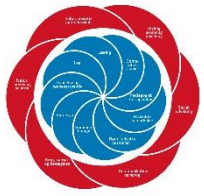
Vi har indrettet et terrarie – i virkeligheden er det et gammelt akvarie – til edderkoppebo. Det står i garderoben i børnehøjde. Børnene kigger til edderkopperne dagligt. Og flere gange. Niels kommer glad i børnehaven. Han har et syltetøjsglas med. Den voksne der tager imod i garderoben, sætter sig på hug ved Niels og spørger, hvad han har med. Niels fortæller stol, at det er en edderkop, han har fundet derhjemme. Niels glæder sig til, at den skal ned i terrariet.

(På sidste personalemøde blev det besluttet, at det ville være godt at styrke relationen mellem Niels og Peter. Niels har haft svært ved at danne relationer). Den voksne spørger, om de skal vise edderkoppen til Peter. Det vil Niels gerne. Niels viser den stolt til Peter. Den voksne spørger, om Peter vil se, når Niels slipper edderkoppen løs i terrariet. Det vil

Peter gerne. Flere børn kommer til. Niels står forrest med 5 andre børn omkring sig. Da edderkoppen er nede i terrariet, spørger Niels, om de andre børn vil hjælpe med at fange fluer, som edderkoppen kan spise. Sammen går de på jagt efter fluer i børnehaven; de voksne kan høre latter og snakken blandt børnene på fluejagt.

[Link 2](#)

LÆRINGSMILJØET UNDERSTØTTER BØRNS BREDE LÆRING

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse, inden for og på tværs af følgende temaer:

1) Alsidig personlig udvikling	2) Social udvikling.
3) Kommunikation og sprog	4) Krop, sanser og bevægelse.
5) Natur, udeliv og science	6) Kultur, æstetik og fællesskab.

Børns brede læring på tværs af temaerne

SÅDAN GØR VI HOS OS

Vi mener, at børnene lærer i fællesskab og i processer. Derfor bruger de voksne også tid på at skabe rum og tid til at være kreativ, praktisk og fordybet.

Vi tager udgangspunkt i de interesser, børnene har og prøver at vise dem, at der er mange måder at lære på, og at interesserne også ses andre steder end i børnehaven – ude i den virkelige verden.

EKSEMPLER

At være entreprenør

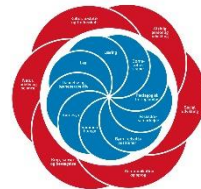
En gruppe fra børnehaven er på gåtur ned til naturparken. På vejen derned får de øje på en entreprenør, som holder ved et hus, og er ved at lave en have. Børnene stopper op og begynder at observere. Entreprenøren tager sig tid til at komme over til børnene, og svarer på alle deres spørgsmål. Han viser dem maskinerne.

Børnene taler meget om det arbejde, han laver. Og resten af dagen kan de voksne observere at den nye viden om at være entreprenør ses i børnenes lege.

Til jul, påske og sommer holder vi morgensang i kirken i Uhre. Her får vi fortællinger og synger et par sange. Fortællingerne er oftest knyttet til årstiderne. Vi går samlet fra børnehaven og retur igen.

Præsten kommer på besøg

Op mod jul får vi besøg af præsten, som fortæller om Jesu fødsels på en god og børnevenlig måde. Børnene bliver inddraget i fortællingen og vi ser præstekjolen og hører om præstens arbejde. Børnene lærer præsten at kende, inden vi mødes til juleafslutning i

kirken. Nogle børn finder ro ved at opleve mennesket "bag" kjolen.

Børns brede læring inden for temaerne

Alsidig personlig udvikling

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering

SÅDAN GØR VI HOS OS

Vi prioriterer overskuelige rammer, hvor oplevelse, engagement og respekt mellem børn og voksne er grundlaget for en god dag. Det er vigtigt, at den voksne til stadighed gør sig klart, at det er den voksne, der er ansvarlig for relationen.

Vi ønsker at fremme en institution, som skaber hele mennesker gennem læring, og vi vil fremme og støtte børnenes nysgerrighed, kreativitet, initiativ og spontanitet. Styrke deres evne til dialog i trygge og nære rammer.

Det er også vigtigt for os, at børnene lærer at forstå samspil og de konflikter, der kan opstå.

Vi bruger Lego materialer til at eksperimentere, skabe undring og spørgsmål. Det er et forarbejde som senere bakker op om STEM fagene i skolen. Samtidig styrker det samarbejde og kreativitet.

Som sangglad institution bruger vi sang i løbet af dagen til at skabe børnenes fortællinger.

EKSEMPLER

Fra samarbejde til handling

Et barn er meget reserveret overfor sang, sangglad m.m.

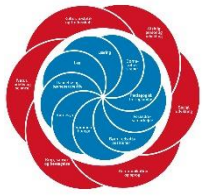
Efter et møde med forældre fortæller de, at barnet ikke kan lide høje lyde.

Den voksne forsøger gradvist at hjælpe barnet ind i situationer med høj musik, hvor pædagogen er med og hvor han støtter og sætter ord på, at det er okay at lave sjove danse til musikken. Efter en periode efterspørger barnet selv efter musik og mikrofon og synger højt til musikken. Barnet optræder for en anden voksen og et par børn

Den synlige struktur i dagen:

I garderoben står et stort whiteboard. Her er dagens skema. Der er masser af magneter med billeder af voksne og børn. Uhrskovens rum og forskellige aktiviteter er også illustreret med billeder.

Børnene kan se, hvor de kan lege. De kan se, hvis de for eksempel er på aktivitet i sløjde eller ude.

Det kan være sang, mens barnet lærer at tage sko på. Sang, mens børnene spiser. Sang, der passer til temaer, vi arbejder med. Det kan også være spontan sang ved bålet, på bænken eller i legehuset. Sang opstår mange steder.

Forældre kan også se, hvilken voksen der har aktiviteterne, og hvem der sidder og hjælper med morgenmad.

Eftermiddagsfrugt:

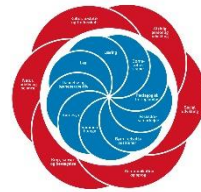
En voksen sidder med frugten og deler ud, som børnene kommer ind udefra og sovebørn er stået op. Børnene kan vælge mellem forskellige slags frugt. En dreng kommer hen og beder om banan. Det er der desværre ikke, siger den voksen. Hun nævner de tre andre typer frugt. Barnet siger højt, at han kun kan lide banan. Den voksne fortæller, at sådan havde hun det også engang, men så prøvede hun at smage på æbler, og så kunne hun godt lide det. Barnet tøver lidt, men beder så om en mandarin. Den voksne spørger, om barnet ikke har smagt mandarin før. Barnet nikker, og siger: Jeg kan bare ikke lide det, men måske i dag.

LEGO Education – LEC

LEC-voksen fra skolen kommer på besøg i børnehaven og modtager en gruppe af børn. De er aldersinddelte. Besøgene varer ca. 20-30 minutter pr gang og bygger op om et tema. Det kan f.eks. være, at der arbejdes med Emotions, Coding, Mængder m.m. De voksne i Uhrskoven følger med og bliver på denne måde lært op i at kunne blive LEC pædagoger.

Social udvikling

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

SÅDAN GØR VI HOS OS

Trivsel, læring og dannelse er vigtig i Uhrskoven. Derfor har vi fokus på barnets relationer, og den tryghed det skaber for det enkelte barn og fællesskabet.

Vi giver en hjælpende hånd til at komme ind i lege og relationer, når et barn har svært ved det. Det er vigtigt for os, at børnene har følelse af at høre til i Uhrskoven. Det giver glade børn, som tør prøve nye ting.

I arbejdet med sociale relationer bruger vi som udgangspunkt Trin-for-trin. Vi har også hånddukker, som dukker op i samlinger og lære børnene, hvad der er rigtig og forkert, let og svært.

Vi italesætter, når børnene er gode venner, hjælpsomme og/eller prøver noget, de er usikre på.

I Uhrskoven arbejder vi med inklusion, og der skal være plads til forskelligheder. Det kan der kun være, hvis vi italesætter det og viser, at der skal behandles forskelligt, hvis alle skal være lige.

Personalet arbejder hver dag for, at børnene tør øve sig og blive bedre. Vi taler med børnene om deres lege. Deres fællesskab og deres venskaber. Vi italesætter konflikterne i børnehøjde, og får børnene inddraget i løsninger.

Men lige så vigtigt er det, at de voksne, som børnene møder, er troværdige og gode rollemodeller. Vi italesætter også, når vi er glade, kede eller har fejlet. Når vi undrer os eller er nysgerrige på noget, smitter det af på børnene.

LEGO bruges som Trin for trin. Vi arbejder med følelser, rollespil og konflikthåndtering.

Sang er vigtig for os. Vi bruger det på mange forskellige måder. Der er spontane samlinger med guitar. Der er sanglege. Det kan være en sang, som samler børnene omkring en voksen, der giver sig til at synge. Ved at gå

EKSEMPLER

Kø til håndvask.

En lille gruppe børn står klar til at skulle vaske hænder inden de skal spise. En af de yngre børn har svært ved at få ærmet op, så hun kan vaske sine hænder. En dreng ser det og tilbyder sin hjælp. Han ændrer sin stemme og taler meget roligt til hende: Se, så hjælper jeg dig lige? Skal jeg også tænde vandet for dig? Så skal du tage sæbe på derover. Hvor er du god til at vaske hænder!" Da en voksen kommer forbi, siger drengen: Jeg kommer lige omme lidt. Jeg hjælper lige Thea."

Ved perlebordet:

Der sidder 5 yngre børn og et par af de ældste. En lille dreng har svært ved at finde de rigtige perler. En stor pige tilbyder sin hjælp. En 4-årig pige på den anden side kopierer den ældste pige og begynder også at hjælpe drengen.

Vi ser og hører børnene

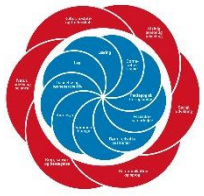
Mads har fortalt, at han i dag bliver hentes af mor og storesøster. Han fortæller glad, hvordan de skal prøve at køre med skolebussen hjem for første gang. Da mor kommer, snakker Mads, mor og den voksne igen om, at de skal med bussen.

Imens Mads står og venter på bussen udenfor børnehavens hegn, råber han glad: "Hej" og vinker til de voksne og børnene, der er på legepladsen.

Næste dag, da Mads møder ind, er der flere af de voksne, der nysgerrigt spørger ham til, hvordan busturen gik i går.

LEGO Education- LEC (lærer fra skolen)

Gruppen på 5 børn sidder sammen med LEC læreren. LEC viser nogle flash cards med

foran og anvende sangen, som det der samler, ser vi, at børnene også bruger sangen, når de leger sammen, når nogen bliver kede af det, når vi går tur m.m.

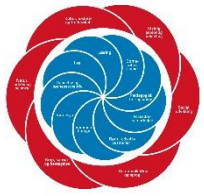
følelser på. Børnene fortæller på skift, hvilken følelse der vises. Børnene fortæller, hvornår de bliver glade. Hvornår de kan blive sure. Derefter bygger de selv en glad og en sur figur. Ved næste samling kan de lave et lille rollespil. LEC fortæller: Hr SUR og Hr Glad skulle gå en tur. Hvad sket der? Børnene kan svare på skift. LEC fortsætter: Nu ser de et stort æbletræ. Børnene digter videre.

konfliktløsning

Malthe er inde i en periode, hvor han slår meget. Det går især udover Mikkel. Den voksne tager Mikkel op på skødet og trøster ham. Den voksne spørger Malthe, om han kan se, hvordan Mikkel har det. Malthe står og kigger, men svarer ikke. Efter noget tid spørger den voksne Malthe om han kan se om Mikkel er glad eller ked af det. Malthe siger, at Mikkel er ked af det. Den voksne spørger om Malthe ved, hvorfor Mikkel er ked af det. Malthe siger, at det var fordi han slog Mikkel. Den voksne siger, at det tror hun også, og hun kunne godt tænke sig at vide, hvorfor Malthe slog. Malthe venter lidt, men siger så: "Fordi han tog min skovl. Og jeg havde den først!" Drengene begynder at diskutere, hvem der havde skovlen først. Den voksne siger, at hun kan, hører de begge gerne vil have skovlen, og om de alle tre kan hjælpe hinanden med at finde en skovl mere. Malthe vil gerne, men Mikkel tøver. Den voksne tilbyder Mikkel, at de kan holde i hånd, og så vil Mikkel gerne. Malthe tager den voksnes anden hånd og sammen finder de endnu en skovl.

Gyngesangen

I Oasen har vi en gyng, som alle gerne vil gyng på. Det kan nogle gange være svært selv at finde ud af at skifte. Mikkel vil gerne prøve gyngen, men efter at have ventet længe, henter han en voksen, og spørger om hun vil synge: "gyngesangen". Børnene synger med og hjælper med at tælle til 10. Når

sangen slutter, er det en ny til at prøve gyngen. Den voksne hjælper børnene med at lave en kø, og der kommer flere børn til.

På tur

På en lidt længere bustur til Zoo bliver børnene utålmodige. Den voksne spørger, om de skal synge. Børnene foreslår på skift en sang. Det spreder sig til hele bussen, og både børn og voksne synger med.

Kommunikation og sprog

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

SÅDAN GØR VI HOS OS

Dagen igennem er der mange muligheder for at træne sprog. Oftest er samtalerne med børnene omkring noget de oplever eller noget de kan lide. Det foregår i aktiviteter, under spisningen, eller når vi er på ture.

De aktiviteter vi har planlagt, hvor der arbejdes med sprog, er f.eks. Holgers Venner (sproggruppe for de yngste), Hit med lyden (for de ældste), Sangglad for alle.

Til samlinger arbejder vi også med generelle vendinger og ordforråd. Det er med ugens ord. Former. Farver. Kalender osv.

Vores børn øver også at fremføre ting for andre. De har lavet musikvideo, lavet en film om superhelte og præsenteret for både forældre og bedsteforældre. Det er en vigtig del af kommunikation, at de også tør, optræde.

Som det sidste har vi mere fokus på det non verbale sprog – lytte til andre. Bruge

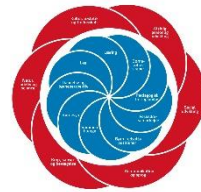
EKSEMPLER

Fortæl om dine dyr

Erik er lige taget op efter en middagslur. Den voksne tager ham med ud i puslerummet for at skifte bleen. Mens Erik ligger ned spørger den voksne, hvilke dyr Erik har derhjemme hos far og mor. Erik remser en masse dyr op. Han bor på en gård. Den voksne spørger om dyrene bor inde eller ude. Erik kigger spørgende. Han har tydeligt ikke helt forstået spørgsmålet. Den voksne spørger: Din kat bor den inde i huset eller ude i stalden. Erik smiler: "Missemor bor inde i køkkenet og Røde mis bor i stalden." Sådan fortsætter den voksne med at spørge. Erik fortsætter med at fortælle om sine dyr.

Samtale ved frokosttid

Ved bordet under frokosten, spørger den voksne på skift børnene, hvad de har lavet i weekenden. Vi øver os i at fortælle, og den

kropssprog, gengive følelser m.m.
Dukketeater er en stor del af dette.

I alle de temaer og emner vi arbejder med, underbygger vi med sang. Det er en vigtig del af sproget at kunne synge. Børnene får tillært ord og udbygger deres ordforråd. Det træner vendinger og udtryk hos børnene. Vi ser, at der er forskel på sproglig udvikling fra før, vi blev Sangglad institution.

voksne spørger interesseret inden til barnets oplevelser. Vi øver os samtidig i at vente på tur både i forhold til at svare når det bliver den enkeltes tur, og øver os i at lytte til hinanden.

Afslutningsvideo.

Spirerne, som starter i skole efter sommerferien, laver en afslutning for deres forældre inden de danner en ny gruppe med børn fra andre børnehaver. En gruppe har lavet en musikvideo. En har dramatiseret Sørøverkongen Jonathan.

Krop, sanser og bevægelse

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse

SÅDAN GØR VI HOS OS

Med vores egen legeplads og adgang til skolens legeplads er der god mulighed for masser af lege udendørs, som udfordrer kroppen og bevægelserne. Der er bakker, bomme og huller. Vi gør også brug af de nærliggende oplevelser i byen med skov, sø, bæk og marker.

Indendørs har vi et puderum med madrasser, rib, klatresten og puder. Her ser vi tit børnene tumle omkring. Endelig er der let adgang til hallen på skolen, hvor der virkelig kan blive løbet, hoppet, kravlet og leget.

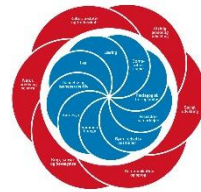
Trapperne op til hemsene er en vigtig træning for især de yngste børn, og de kommer hurtigt til at mestre dem.

Mange af de daglige aktiviteter træner både fin- og grovmotorikken. Vi mener, det er

EKSEMPLER

Leg i hallen.

De voksne har bygget en tarzanbane op i hallen på skolen. Gruppen med 10 børn skal nu over og prøve kræfter med banen. Der er hulahopringe som man skal hoppe igennem. Der er en plint som skal kravles over. En lille bom til balance. En måtte er rullet ud, så der kan trilles og slå kollebotter. De fleste børn går i gang. De voksne ser, at Frederikke flere gange springer forbi at hoppe. En voksen henvender sig til hende og spørger, om ikke hun har lyst til at prøve. Frederikke siger, at hun ikke kan finde ud af det. Den voksne spørger om hun har brug for hjælp. Sammen øver de sig og til sidst mestre Frederikke at hoppe fra ring til ring.

vigtigt, at alle børnene er tilbudt disse aktiviteter hver dag. Det gør slet ingenting, at de føler, de leger øvelserne ind. Vi laver aktiviteter, hvor vi som voksen både "går foran", "går bagved" og "går ved siden af". Børnene er hver dag er ude og røre sig. Får frisk luft og mærker vinden. Forskning viser, at børn, der tilbringer meget tid ude, har det bedre, er sundere og sover bedre. Det giver igen børn, der trives bedre.

På maddage er børnene med til at lave maden og herigennem, får vi også talt om sund mad og hvad mad gør i kroppen.

Vi har fliser hele vejen rundt om børnehaven, som giver mulighed for at køre hele vejen rundt på mooncar, cykle, løbe eller gå. Studier viser, at børn er mere aktive, når det er muligt at komme hele vejen rundt om institutionen.

Fra sommeren '20 indrettes et sanse- og motorikrum i børnehaven. Her kan foregå træning i mindre grupper, som styrker udvikling og koncentration. Der er et par hængestole i kroge fra loftet, men der er også plads til at bruge bolde.

Hvert år i oktober har vi motionsdag, i forbindelse med skolernes motionsdag. Hos os kan børnene både løbe og cykle runder.

Ninja

En gruppe børn i forskellige aldre leger oppe i haven. To drenge taler om, *at ninjaer er mega seje og stærke og gode*. De har set Lego Ninjago. I samtalen begynder de at tale om, hvordan man træner til ninja. De beder den voksne om hjælp til at finde på øvelser, som en ninja er bruger.

Den voksne spørger drengene om ideerne og sammen finder de frem til øvelser, som drengene kan lave i legeredskaberne, på bakken og i træer.

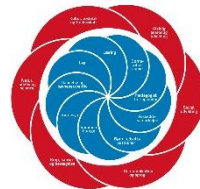
Over de næste uger er denne ninjaleg en leg, drengene vender tilbage til.

Motionsdag 2019

Vi mødes alle ved Bålhytten over på skolen. Vi lavede en indmarch til musik og der var fælles opvarmning til musik. De voksne fører an. Alle børnene var klar ved startlinjen. Først går eller løber børnene 3 runder. For hver runde tegnes en streg på barnets hånd. De voksne tager også runder, hjælper med at klare det sidste. Der serveres saftvand og frugt. Efter 3. runde kan børnene vælge at skifte til cykler. Sådan fortsætter de en lille time. Nogle stopper tidligere. Nogle holder pauser på legepladsen og vender tilbage til løbet senere. Alle fejres for indsatsen og får et diplom med hjem med antal omgange. Det er altid en hyggelig dag.

Kongens efterfølger

En voksen er på tur til naturparken med en gruppe børn. Gruppen går op på bakkerne fyldt med træer. Den voksne siger, at nu skal Ida gå forrest og bestemme vejen, og vi andre følger efter. Børnene skiftes til at gå forrest. Der er to større drenge med, og de har lyst til at overhale Mia, og de voksne beder pænt drengene vente og følge det tempo som "kongen" vælger. Mia stopper op, og hun bliver usikker på vejen, og siger hun ikke kan komme den vej.

Den voksne kommer med 2 forskellige forslag til veje og siger, at Mia bestemmer vejen. Hun vælger bakken, som er ret svær for hende at komme ned af. Drengene får lov at løbe ned, da det bliver deres tur. Mathilde står usikker tilbage, og de voksne spørger, om hun gerne vil holde i hånd på vejen ned, hvilket hun gerne vil. Snart er alle glade nede af bakken og "kongens efterfølger" fortsætter.

Natur, udeliv og science

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

SÅDAN GØR VI HOS OS

Vi er, som tidligere nævnt, ude hver dag og oftest flere gange. Vi benytter arealerne ved børnehaven og skolen. Derudover har vi ture i lokalområdet til skov, sø og landbrug. Der er ikke langt hen i naturparken, hvor sø og bevoksning lokker med nye indtryk og masser af liv.

Det er vigtigt, at børnene har mulighed for at undersøge og være nysgerrige. Og det er en vigtig del af dannelsen, at børn forstår, hvad man kan, må og ikke må i naturen, hvis vi skal passe på den.

Vi laver terrarier og bringer det fundne med ind i børnehaven til videre undersøgelser og snakke.

Vi bruger bålet meget til både mad og hygge. Det betyder, at maddage i foråret og sommeren laves som bålmad.

EKSEMPLER

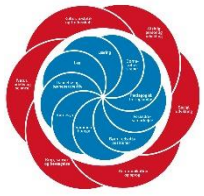
Køkkenhaven

Børnene hjælper med i forberedelserne til at kunne så og plante. Vi har åbnet køkkenhaven op, så der er lettere adgang både til dufte, smage og andre sansninger. Afgrøderne bruges i bred udstrækning, ligesom kompost også er en del af køkkenhaven.

Vildnæs

Overfor børnehaven ligger et vådområde med tæt bevoksning og et par små søer. Børnene elsker at komme på tur derover. Der skabes en fortælling i et eventyr univers, hvor man både kan møde trolde og hekse og feer. Det stiller krav til motorikken at kravle henover væltede grene og under en lille busk. Men sanseoplevelsen er stor på denne gåtur.

Science i frokostpausen

Rundt i Uhre har vi mange gode muligheder. Der kan fiskes i naturparken. Der er gårde lige uden for byen, hvor dyrene er ude. Derudover er der mange gode stier at gå ture på.

Vi laver små science opgaver i grupper. Det kan være i forhold til emner som vejr og vind, varm og kold, stor og lille. Her indgår LEGO også, som en naturlig del.

LEGO kan noget i forhold til matematik, science og sprog. Genkendeligheden og kreativiteten understøtter så mange læringsituationer. Ideudvikling, forudsigelse, strategier og planlægning, problemløsning, observering og beskrivelse og i særlig grad, når vi taler science.

I slutningen af frokosten tager den voksne et forsøg frem. 3 børn kommer op og hjælper ham. Det handler om varm og koldt. Nogle af glassene har væsker med forskellige farver i. Børnene får lov til at hælde en væske ned i en anden og de kan se og beskrive, hvordan farverne blandes eller adskilles. Den voksne fortæller om kolde og varme væsker. Og de 3 børn hjælper med at udføre forsøgene, men også med at spørge de andre børn om, hvad der sker? Hvad det var der skete og hvor man kan se det i naturen?

Kultur, æstetik og fællesskab

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier

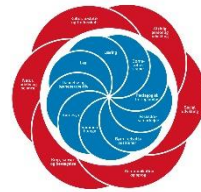
Dagtilbuddet skal give børn mulighed for at opleve kunst og kultur og for selv at udtrykke sig æstetisk. Kultur er udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Det er gennem mødet med andre og det anderledes, at man definerer sit eget kulturelle ståsted og genkender egne kulturelle rødder. Mødet med andre udtryksformer giver børn kendskab til, at menneskers sprog, vaner og levevilkår kan være forskellige. Temaet omhandler udtryksformer som børnelitteratur, film, faglitteratur, musik, billeder med mere. Men også deltagelse i kunstneriske arrangementer, udflugter til kulturelle tilbud i lokalsamfundet og andet kan bidrage til børns kulturelle kendskab

SÅDAN GØR VI HOS OS

Fantasi og kreativitet er vigtige egenskaber, og vi tænker det ind i de mange emner og

EKSEMPLER

Optog til byfest.

temaer, der arbejdes med løbende. Entreprenørskab og Lego er gode metoder til lige præcis disse tre ting. Børn får lov til at afprøve forskellige udtryksformer i det kreative rum. Men lige så vigtigt er udeværkstedet, hvor ting kan opfindes. De voksne er opmærksomme på at udfordre børnene til at tænke på løsninger og muligheder. Og børnene skal have lov til at prøve sig frem og gøre det på egne måder, fremfor blot at kopier.

Vores kulturforståelse er friskolens ånd. Vi arbejder med værdier, som på skolen, og giver børnene en forståelse af det fællesskab, der står om Uhrskoven og Uhre Friskole.

I børnehaven har vi en del traditioner, som vi gør meget ud af. Vi snakker om det, glæder os og har børnene med i nogle af forberedelserne. Det er traditioner i institutioner, der kommer tilbage år for år, og de større børn kan ofte huske, hvad vi har lavet sidste år. Det er f.eks. vores årlige julefest og sommerfest, besøg hos julemanden, der sover i Uhres gamle mølle, besøg i kirken til højtider, fastelavn osv.

Vi arbejder hele tiden med vores rum og lokaler, så de indbyder til at være fantasifulde og kreative. Det kan være udsmykningen, arbejdet med forskellige materialer eller en kasse med noget der kan undersøges.

I litteraturen får man meget foræret. Bøger om børn, der tør og prøver. Klassiske fortællinger, som er en del af kulturarven, er gode eksempler. Men vi er også heldige at få en del gæster ind i huset som kan male, spille instrumenter, synge, fortælle og opføre. Det er vigtigt at vise børnene, at der er meget forskelligt man kan interessere sig for. Og at der mange måder at udtrykke sig på. En tur på museum. En gåtur i Brande mellem gavlmalerier eller en tur hen i

Hvert år deltager vi i Sambaoptog i Uhre og Børneoptog i Brande. Børnene forbereder udsmykninger og instrumenter. I Uhre går vi fra skolen og hen i naturparken sammen med elever fra friskolen og langs vejen står forældrene og se på.

I Brande mødes vi med alle børnehaver og SFOer og går ruten rundt i byen, som ender på torvet. Det er nogle gode ture for børnene, som oplever fællesskabet omkring musik, byfest og sammenhold.

Pletmonster

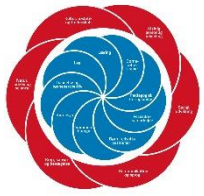
En voksen tager en gruppe børn med udenfor. Det er dejligt vejr og de sætter sig ved bordene. Den voksne fortæller at børnene skal lave monstre med vandfarve. De skal lave en plet på papiret og med sugerør, skal de puste pletten ud ad. Børnene får sugerør og farver. Alle har taget deres forklæder på og fordyber sig i deres egne monstre. Næste dag er papiret tørt og der kan sættes øjne på. En pige på 6 år siger til de voksne, at hun synes alle monstre skal pynte ude i garderoben, for der er flest voksne der ser dem. Og monstre pynter i garderoben.

Guidning

Under frokosten læser den voksne i dag en historie højt for børnene. Martin har i dag svært ved at sidde stille, og den voksne har spurgt om han har lyst til at vælge bogen, de skal høre. Martin sidder stille og lytter til historien.

I dag kommer hånddukken frem. Den voksne styrer hånddukken, og børnene er fuldstændig opslugte af, hvad der sker. I dag er dukken fræk og rækker tunge. Børnene griner og griner og vil se mere.

I går var dukken også fremme. Der sagde hun, at man skulle snakke med små stemmer og række hånden op, hvis man skulle sige noget.

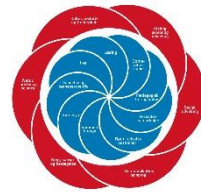

Købmandsgården i Uhre, fortæller hver især en historie.

Når vi deltager i morgensang på skolen, får vi også fortællingerne med. Det kan være om en mærkedag, jævndøgn, personligheder som Grundtvig, Einstein eller Karen Blixen, eller forklaringer til en sang af Kim Larsen. Alt sammen noget vi kan bygge videre på i grupperne i børnehaven.

Børnene var rigtig gode til at række hånden op og bruge deres små stemme.

[Link 3](#)

BØRN I UDSATTE POSITIONER

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så deres trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

SÅDAN GØR VI HOS OS

Alle børn har ret til at være en del af fællesskabet!

Vi er et lille sted og på den måde, har de voksne et godt overblik over børnene. Alle børn ses af flere voksne, og der kan hurtigt formidles overlevering omkring fokuspunkter, trivsel, handleplaner m.m.

Internt har vi let ved at sparre med hinanden. Og vi har en tæt kontakt til forældrene. Det behøver ikke kun være den primære voksens opgave.

Internt gør vi brug af vores specialkoordinator, som er fælles med skolen. Hun kan let hjælpe med observationer, handleplaner og koordineringer. Eksternt har vi et godt samarbejde med PPR og gør brug af dem til både netværksmøder, koordinerende møder (K-møder) og sparring. Derudover samarbejder vi med sundhedsplejerske, familiehuset og familierådgivningen. Vi har i vores netværk også forskellige konsulenter til sprog og motorik.

Den tætte kontakt til forældre er vigtig i forhold til især udsatte børn. Vi gør meget ud af at fortælle forældrene, hvad vi ser og oplever og sammen med dem finde mulighederne, der kan iværksættes.

Når et udsat barn skal videre på skolen, er der en let overgang, da specialkoordinatoren også fungerer som dette på skolen. Samtidig bliver de kommende lærere inviteret ind i samarbejdet allerede, mens barnet er i børnehaven. På den måde sikre vi, at indsatser følger barnet, og der bliver langt færre gentagelser.

I Uhrskoven har vi løbende møder, hvor fokus er på børn i udsatte positioner. Handleplanerne tilpasses barnet og de voksne i Uhrskoven er alle informeret om fokus. På den måde er der

EKSEMPLER

Sproggruppe

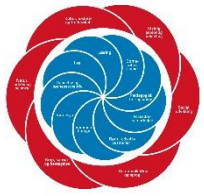
En gruppe af børn med dansk som andet sprog mødes med en voksen 2 gange om ugen. Hvert barn har en kuffert, som lånes med hjem i weekenden.

I kufferten er der billeder af det der arbejdes med f.eks. ting i køkkenet. Der er en sang og der er nogle figurer.

Der tales om, hvad ting er. Udtalen trænes. Det hele foregår i leg og med udgangspunkt i det børnene ved. Der leges kims leg med forskellige figurer og inden, der siges farvel blæses der sæbebobler.

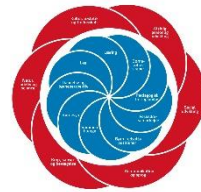
I weekenden træner forældrene med børnene derhjemme.

Med tiden tilføjes eventyr som er vigtige i kulturforståelsen. Det arbejdes, der videre med, når børnene kommer i skole.

stor opbakning om barnet, uanset om vi taler om sproglige udfordringer, trivsel, sociale relationer og fysisk udvikling. Vi arbejder med forskellige metoder og modeller, men første skridt er altid at stille skarpt på udfordringen, sparre med specialkoordinatoren, og holde et møde med forældrene omkring dette.

[Link 4](#)

SAMARBEJDE MED FORÆLDRE OM BØRNS LÆRING

SÅDAN GØR VI HOS OS

Spørg, hvis I undrer jer!
Vi vil fortælle jer, hvad vi ser.

Forældrekontakten er vigtig. Både om morgenen i garderoben og med beskeder i Viggo eller pr. telefon. Vi vægter den daglige samtale med forældre højt; det kan være stort eller småt. Eller blot en sjov episode fra dagens gang. Vi opfordrer til, at I som forældre henvender jer med jeres oplevelse. Både de gode og de mindre gode. Ofte kan en snak om tingene skabe klarhed og afhjælpe problemet. Hvis vi ved det, kan vi handle på det.

Vi prioriterer, at der er tid til forældrekafe ca. hver måned. Ikke blot for, at I forældre kan tale med os, men også for, at I forældre kan tale sammen.

Forældrebestyrelsen bakker op om fællesskabet

Når barnet starter i Uhrskoven vil der være en opstartssamtale efter ca. 2 måneder. Ca. 1 gang om året vil vi med dialogprofilen inviterer til en samtale, hvis der er behov for dette.

EKSEMPLER

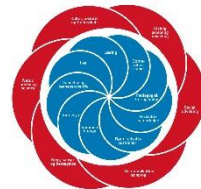
Frederiks mor spørger pædagogen, om Frederik kun leger på legepladsen hverdag. Det er det han siger derhjemme. Hun er frustreret, da hun kan se, at der er andre aktiviteter, og hun spørger: "Er det fordi mit barn ikke kan indgå i aktiviteterne. Fravælger I ham?"

Pædagogen siger: "Frederik er glad for at lege på legepladsen, og han ønsker det ofte selv. Men han er også med i forskerprojekter, og han havde i dag en god legerelation med Frederikke på udklædningshemslen."

Mor griner og siger: "Jeg kunne hellere ikke forstå, hvis han kun legede derude. Jeg kunne godt tænke mig, hvis han blev udfordret lidt mere med de planlagte aktiviteter."

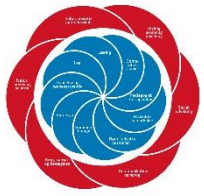
Pædagogen siger: "Tak for det. Vi vil gerne være mere opmærksomme på det. Godt du spørger."

3. fredag i august holdes arbejdsdag. Forældre tilmelder antal voksne og børn og møder glade og arbejdsparate op i Børnehaven. 72 møder op til denne fredag fra 14.00-18.00. Personalet har lavet en arbejdsopgaveseddel og forældre melder sig på. Cirka halvvejs mødes man til kaffe og kage. Her gives en kort melding fra lederen på hvad der rør sig. Derefter er der valg til forældrebestyrelsen. Børnene går i hallen med en pædagog. Der er en god stemning. Forældrene snakker lystigt sammen. Arbejdet genoptages. Fra 18.00- ca. 19.30 er der fællesspisning arrangeret af forældrebestyrelsen. Tilbagemeldingerne er positive fra forældrene. Personalet deltager i dagen.

<p>Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.</p>	

[Link 5](#)

INDDRAGELSE AF LOKALMILJØET

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

SÅDAN GØR VI HOS OS

Vi er meget opmærksomme på vores netværk, og inddrager dem gerne i vores hverdag. Vi samarbejder både med virksomheder, beboere, Uhre Udviklingsråd, museum og andre.

Vores tætteste samarbejdspartner er skolen. Vi laver meget forskelligt på kryds og tværs med dem.

Bedsteforældre og forældre i lokalområdet er også gode at inddrage, ligesom vi tilstræber et godt samarbejde med dagplejen. De inviteres hen og lege, samt med til arrangementer vi afholder.

EKSEMPLER

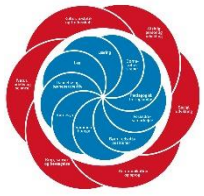
Købmandsgården

Til Jul har vi arrangeret en tur til Købmandsgården. En af bedsteforældrene er tilknyttet stedet. Hun fortæller og viser børnene, hvilket legetøj børnene legede med i gamle dage.

Udstilling i Naturparken

Igenem en måned har vi i børnehaven arbejdet med vind. Vi har sunget sange om vind, været over at se skolen vindmølle. Vi har lavet eksperimenter med blæsere, hvor vi har set om de kan få forskellige ting til at flyve. Fx en fjer og en stofble. Vi har brugt lang tid på at lave forskellige vindspil som vi til sidst har udstillet i naturparken. Til ferniseringen optrådte børnene med deres sang inden de flotte vindspil blev vist frem.

[Link 6](#)

SAMMENHÆNG TIL BØRNEHAVEKLASSEN

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

SÅDAN GØR VI HOS OS

Igennem hele barnets børnehavetid, har vi en tæt kontakt til Uhre friskole. Vi benytter deres lokaler, leger på deres legeplads, deltager i morgensang og bliver inviteret til arrangementer på skolen. Det er med til at gøre skolen kendt for det enkelte barn, og øge trygheden ved at færdes der, sammen med de kendte voksne fra børnehaven.

Overgangen fra Uhrskoven til Uhre Friskole starter allerede i december måned året inden man skal starte i skole. Som kommende skolebarn er der indskrivning i december.

Derefter vil der i løbet af foråret være besøgsdage på skolen og fra 1. maj indtil august er man indskrevet i Uhrskoven, som "Spirer". I løbet af Spirer-tiden arbejder man med forskellige skoleopgaver. Man lærer skolens lokaler at kende. Man øver sig på at finde rundt i skolen. Der er også besøg i SFO og med kommende lærere. Gruppen har en fast voksen, og de arbejder med opgaver, som passer til at skulle starte i skole efter sommerferien. Samarbejdet med de voksne i 0. klasse er stort. Det giver en tryk overgang fra Uhrskoven til skole.

EKSEMPLER

Morgensang for Spirene

Det sidste år af barnets børnehavetid, skal barnet deltage i morgensang på skolen, hvis de er mødt. Det er et frivilligt valg for de øvrige børn i børnehaven.

På den måde bliver barnet tryk ved at komme på skolen, og vænner sig til at være med til morgensang. De møder lærere og eleverne fra 0. klasse

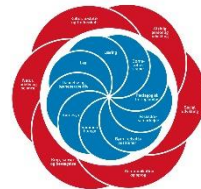
Samarbejde

3. Klasse har igennem en periode inviteret en gruppe børn fra børnehaven over på skolens bibliotek. Børnene er delt ind i grupper, hvor de store børn skiftes til at læse højt for børnehavebørnene. De store børn er meget omsorgsfulde og rigtig gode til at tage sig af, passe på, og hygge om børnehavebørnene.

Spirergruppen

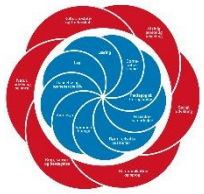
En af pigerne, der skal starte i skole, begynder at blive nervøs op imod start. En af de voksne går derfor over på skolen med hende, hvor de ser hvor hendes nye rum osv. Det gør pigen mere tryk.

Dagen efter spørger en anden voksen ind til det. Hun spørger, om hun stadig er nervøs. Der er hun. Den voksne spørger ind til, hvem hun kender på skolen af både børn og voksne, og sammen kommer de på en lang liste af folk som pigen kender. Det hjalp på nervøsiteten.

--	--

[Link 7](#)

DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelse af børnemiljøet skal inddrages.

SÅDAN GØR VI HOS OS

Psykiske læringsmiljø:

I Uhrskoven er det vigtigt, at det er plads til alle. Både børn og voksne. Vi er alle sammen unikke og har noget forskellige at byde ind med. Forudsætning for læring er at være tryk, have det godt, og føle sig godt tilpas. Derfor gør vi alt, hvad vi kan, for at børnene føler sig trygge ved, og set af de voksne. Det er vigtigt for os at lære børnene, at vi alle er forskellige, og at hjælpe dem med at tage hensyn til hinanden. Vi prøver på at skabe et sted, hvor der er plads til alle følelser. Men at vi samtidig skal passe på hinanden og ikke slå, sparke og bide. Vi snakker pænt til hinanden, og om hinanden.

Vi opmuntrer, guider og støtter børnene i ting, der er svært, og har deres nærmeste zone for udvikling for øje, så børnene bliver tilpas udfordret i en tryk, forudsigelig og spændende hverdag. Vores opgave er at tilbyde børnene forskellige børnefællesskaber. Her har vi øje for, om børnene trives, så de kan udvikle sociale kompetencer, medbestemmelser, tillid og rummelighed.

EKSEMPLER

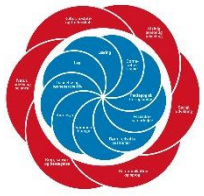
En god samtale:

I mindre gruppe på 6 børn ca. 3 år. Pædagog i samtale med børnene om følelser. Pædagogen spørger, hvordan man for eksempel ser sur ud, og børnene hver især viser et surt ansigt. Der er nærvær. Alle er optaget af følelserne og viser glad, hidsig, ked af det... De når til genertid. Børnene synes det er svært at vise. Simon siger: "Når der kommer nogen hjem til mig, kan jeg godt blive genert". Pædagogen spørger: Hvordan ser du så ud, når du er genert? Maria viser genertid med hele kroppen. Resten af børnene efterligner Maria.

Observation, der handles på.

Børnene har fået nye pladser, når vi spiser. En af pigerne sidder meget urolig på stolen og vil ikke sidde stille og forstyrrer. En af de voksne har bemærket at hendes bedste venner sidder inde ved siden af. Den voksne flytter pigens derind. Nu virker hun meget bedre tilpas. Hun sidder igen stille på stolen og forstyrrer ikke hele tiden.

Pædagogen spørger, om der er børn, der vil med op på stille-hemsen og læse en bog. Der er tre børn, som vil. Torben, Vivi, og Vita – alle på 3 år går med op på hemsens. Børnene vælger bogen. Det er en pegebog. Pædagogen læser 1. side, og børnene skiftes til at fortælle, hvad pædagogen peger på. 2 børn mere kommer op på hemsens og Torben, Vivi og Vita inviterer de 2 nye til at deltage. Der er tydelige turskift, deltagelse, nærvær, motivation, og pædagogen fortsætter oplæsningen.

Fysisk læringsmiljø

I børnehaven prøver vi at skabe gode rammer for leg. Vi prøver at lave en spændende indretning og legetøj, som skal opfordre børnene til forskellige lege. Vi prøver at skabe "rum i rum" med afskærmninger, som er med til at give børnene større mulighed for fordybelse i deres lege.

For os er det vigtigt, at stedet er indbydende, når vi kommer, og derfor øver vi at rydde op med børnene, når legen er slut, så det er klar til de næste, der skal lege der.

Æstetisk læringsmiljø

Vi har i et af rummene fået malet fine sangglad figurer på vores væg, som er søde og sjove at se på. Det er genkendelige figurer for børnene og skal være med til at inspirere dem til at synge.

Ligeledes har vi fået malet i vores bilrum, så det ser ud som om man sidder i en bil og kigger ud. Vi prøver at stille materialer til rådighed som er tilgængelige for børnene og opfordrer til fri fantasi. Både indendørs og udendørs prøver vi at skabe spændende læringsmiljøer, der giver børnene positive og udfordrende sanseoplevelser.

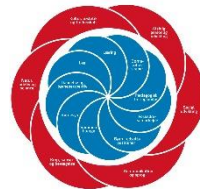
Rum i rum

I funktionsrummene er der bedre mulighed for fordybelse i aktiviteter. I de store rum er der mindre oaser til lege, men lyd og gennemgang kan forstyrre mere. I de store rum udvikler leg sig mere fleksibelt – flere kan komme ind i legene.

Alle møbler er flytbare, så rummene kan veksles og forandres. Derudover forsøger vi at skabe hygge med billeder og nips, som børnene kan blive optaget af. Børnenes kreativiteter udstilles også.

"Gulvet er grønt!", råbte en pige på 3 år, da hun første gang kom ind i vores nye garderobe. Garderoben er en vigtig del af børnehaven. Her forgrener vi os ud til alle andre rum. Det meget grønne gulv, puf og planter gør garderoben til et rart sted at møde ind. Der er en voksen som møder en og byder velkommen.

[Link 8](#)

Uddybende links

Link 1

Link 2

Link 3

Link 4

Link 5

Link 6

Link 7

Link 8